

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N°. 91.

DEEL IV.

1 Sept. 1916.

INHOUD: EDW. JACOBSON. Nog eens geluidmakende vlinders. — Dr. D. MAC GILLAVRY. *Rhaphidia ophiopsis* Schumm. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna, VI. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Boekaankondiging: De Nederlandsche Mieren en haar Gasten, door H. SCHMITZ. — Dr. A. C. OUDEMANS. *Camponotus ligniperda* bij Arnhem. — Dr. A. C. OUDEMANS. Acarologische Aanteekeningen LX.

Nog eens geluidmakende vlinders.

Het artikel in de „Entom. Berichten” van 1 Maart 1916 over het geluid, dat vlinders in staat zijn voort te brengen, bracht my een waarneming te binnen, die ik jaren geleden te Tjandi (by Semarang) deed.

By een wandeling langs een grote straatweg werd myn aandacht getrokken door een sterk knappend geluid aan de overzyde van de weg. Het leek wel of een grote tor op zyn rug was gevallen en nu, met sterk klepperend geluid der dekschilden tegen de grond, trachtte overeind te komen, zoals we dat hier zo dikwyls horen als grote kevers des avonds in onze voorgalleryen door het licht aangetrokken op de vloer met behulp van vleugels en poten zich trachten om te keren.

De schemering was reeds ingevallen, zodat ik eerst na 't oversteken van de straatweg bemerkte, dat het geluid afkomstig was van twee vlinders, die dicht by de grond om elkaar heen dwarrelden, zoals vele vlinders dat vóór de

paring doen. Zonder twyfel waren dit dus een mannetje en een wyfje. Door myn aanwezigheid lieten zy zich niet storen en kon ik dus het geluid maken goed waarnemen. Het waren dagvlinders van een donkere tint, doch de ver gevorderde schemering liet niet toe de soort te onderkennen. Ik trachtte ze daarom met myn hoed te vangen, doch dat lukte niet.

Het is duidelijk, dat ik toen het zelfde verschynsel waarnam, door F. MÜLLER by de *Ageronia's* geconstateerd.

Bandoeng (Java).

EDW. JACOBSON.

Rhaphidia ophiopsis L.

Als eerste vervolg op mijne mededeeling over „De in Nederland voorkomende soorten van het genus *Rhaphidia*” (Ent. Ber. Dl. IV, No. 88, p. 254) moge de nu volgende bijdrage dienen. Van de excursies tijdens de Zomervergadering te Ommen (VI, 1916) werden door mij 6 exemplaren *Rhaphidia* thuis gebracht. Een is een ♀ van *Rh. xanthostigma* SCHUMM.; de vijf andere blijken te behooren tot *Rh. ophiopsis* L.; een gelukkige uitbreiding dus van onze kennis over dit dier, daar tot nu toe het door V. D. WEELE gevangen ♂ te Neede¹⁾ voor ons land een unicum was.

Van deze vijf exemplaren is er een manlijk en dit behoort wegens de tot aan de oogen gele kop tot de *var. flavilabris* COSTA, een **faunae nova var.** vormende. Van de vier wijfjes zijn er twee typisch, de twee andere hebben echter gedeeltelijk afwijkende pterostigmata. Terwijl de pterostigmata normaal door één schuine ader gedeeld zijn, heeft het eene specimen het pterostigma van den rechter voorvleugel door twee gescheiden aderen gedeeld; bij het andere specimen is ditzelfde het geval met het pterostigma van den linker achtervleugel, terwijl het pterostigma van den rechter voorvleugel een reeds aan de basis gevorkte dwarsader vertoont,

¹⁾ Bij de vermelding van *Rh. ophiopsis* schreef ik V. D. WEELE klakkeloos na: Overijsel (Neede). Ik zie echter op de kaart, dat Neede in Gelderland ligt. Deze voor ons zeldzame soort is dus nu reeds in twee provincies gevonden.